

Klar til vandet

En guide til dig, der har ejendom omkring den vestlige Limfjord

c2c
Coast to Coast
Climate Challenge

Klimaforandringerne kan få konsekvenser for din ejendom

Denne pjece er til dig, der har ejendom nær kysten i den vestlige Limfjord. Du ved måske allerede, at der indimellem sker oversvømmelser her i forbindelse med stormflod. På grund af klimaforandringerne vil faren for oversvømmelser blive større i fremtiden, og det er du som grundejer nødt til at forholde dig til. Det er nemlig dit ansvar at sikre din ejendom mod oversvømmelse.

I pjecen her har vi samlet en række gode råd til at sikre din ejendom bedst muligt mod vandet – enten alene eller i samarbejde med dine naboer. For klimasikring giver nemlig rigtig god mening at lave i fællesskab.

Derfor er Limfjordskommunerne og vandforsyningerne i området også gået sammen om fremtidens klimasikring. De syv kommuner og syv vandforsyninger har indgået et partnerskab omkring klimasikring, hvor vi

blandt andet arbejder på at lave en indsnævring af Thyborøn Kanal, der skal sikre kysterne ved fjorden. Projektet er dog ikke endeligt besluttet. Samtidig arbejder kommunerne tæt sammen med områdets to beredskaber, Nordjyllands Beredskab og Nordvestjyllands Brandvæsen, så vi i fællesskab kan håndtere kommende oversvømmelser bedst muligt.

God fornøjelse med klimasikringen!

Se vores videoguide til klimasikring lige her

I fællesskab mod målet

Klimaforandringerne betyder, at vandstanden i havene stiger. Samtidig vil vejret blive mere ekstremt blandt andet med kraftigere storme og flere stormfloder. Den udvikling kan vi allerede se nu, men i de kommende år vil den blive endnu mere tydelig.

I den situation er området i den vestlige Limfjord særligt udsat, fordi der med Thyborøn Kanal er direkte forbindelse til Vesterhavet. Når en kraftig storm fra vest presser vandet ind mod Danmark, betyder åbningen her ved Thyborøn Kanal, at vandet presses ind i Limfjorden. Når vandstanden i havene stiger, vil vandstanden ved stormflod også stige.

Men samtidig med at klimaforandringerne gør problemerne større, giver Thyborøn Kanal også en udfordring i sig selv. Kanalen bliver nemlig gradvis gjort større af vandet og strømmen, der eroderer – altså nedbryder – dens jordlag. Det betyder, at der kan komme mere vand ind i fjorden ved en kraftig storm, og dermed vil vandstanden ved stormflod stige mere, end vi har været vant til. Derfor vil der i fremtiden ske væsentlig større skader i det her område, og det skal vi forberede os på.

Heldigvis er der også en række ting, vi kan gøre, for at mindske konsekvenserne. Først og fremmest kan vi fortsat arbejde på at mindske udledningen af CO₂ og andre drivhusgasser, og på den måde bidrage til at begrænse klimaforandringerne. Derfor arbejder alle syv kommuner med klimahandlingsplaner, der viser vejen til at nedbringe udledningen.

Og samtidig arbejder hele partnerskabet på at lave en fælles klimasikring af den vestlige Limfjord ved at indsnævre Thyborøn Kanal.

Det ved vi om vandstandens udvikling

Vi ved, at vandstandene i havene vil stige som følge af klimaforandringer. Men vi ved ikke, hvor meget eller hvor hurtigt, det vil ske. Ifølge Danmarks Meteorologiske Institut, DMI, er det mest sandsynlige scenarie her i Danmark en havvandsstigning på omkring 70 centimeter frem til 2100. Det tal dækker dog over lokale forskelle. Når den generelle havvandstand stiger, kan vi også forvente flere og mere voldsomme stormfloder – og større konsekvenser. Ved stormfloden i december 2013, som følge af stormen Bodil, blev 36.000 bygninger i hele Danmark berørt. Hvis en lignende stormflod var sket med en vandstand, der var 30 cm højere, ville antallet af berørte bygninger være 63.000.¹

I dag er omkring 6.000 bygninger ved den vestlige Limfjord i fare for at blive oversvømmet med mere end 10 cm. vand ved stormflod. Med havvandsstigningerne vil dette tal stige til omkring 18.000 bygninger i 2060.²

¹ Realdania: Byerne og det stigende havvand, 2018: <https://realdania.dk/-/media/realdaniadk/temaer/havvandsstigninger/havvand-faktaark-24092018.pdf>

² Rambøll, Thyborøn Kanal og Vestlige Limfjord, Socioøkonomisk Screening, nov. 2019.

Indsnævring af Thyborøn Kanal

Planen er at indsnævre Thyborøn Kanal og på den måde klimasikre kysterne i hele området. Hvis projektet bliver realiseret, vil det sikre, at vandstanden ved stormflod frem til 2060 ikke vil blive højere, end det vi har oplevet indtil nu.

For områdets vandforsyninger er det afgørende at få lavet en fælles klimasikring. I dag er kloak-systemet i området ikke skabt til så store vandmængder, som dem der vil opstå i forbindelse med en fremtidig stormflod. Og da det kun vil være ganske få dage om året, der vil være så store vandmængder, vil det være en uforholdsmæssig stor udgift at tilpasse kloaksystemet til dem. Her giver det langt bedre mening, at vandforsyningerne

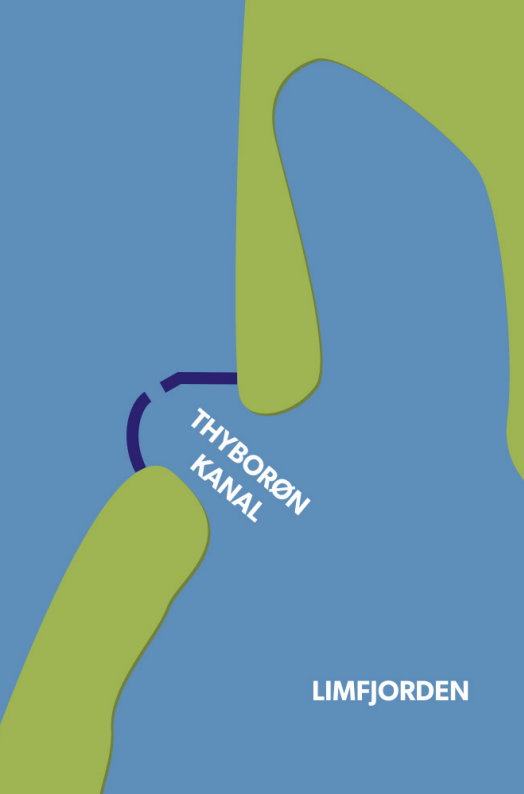
i samarbejde med kommunerne klimasikrer ét sted – nemlig dér, hvor vandet kommer ind i Limfjorden.

Indsnævringen af Thyborøn Kanal er dog et stort og dyrt projekt for de syv kommuner og syv vandforsyninger, der er med, og det er endnu ikke vedtaget at gennemføre projektet. Hvis det bliver vedtaget, vil indsnævringen tidligst være gennemført i 2026.

Og selvom indsnævringen af kanalen vil gøre en stor forskel, hvis den bliver realiseret, vil der stadigvæk være brug for, at vi i fremtiden sikrer os bedre end i dag – både sammen og hver for sig.

Læs mere om
indsnævringen af
Thyborøn Kanal

Din ejendom – dit ansvar

Som hus- eller grundejer skal du nu forberede dig på den større fare for oversvømmelse. Din ejendom er nemlig dit eget ansvar, mens kommuner, beredskaber og vandforsyninger har ansvar for at sikre vores fælles værdier i forbindelse med stormflod og oversvømmelse.

Kommunerne laver blandt andet større tiltag med klimasikring som højvandsværn og diger. De sikrer det, vi ejer i fællesskab, som fx kommunale bygninger som skoler og ældrecentre, bymidte og havneanlæg og infrastruktur som veje og cykelstier. Ved oversvømmelse gør kommunerne også en akut indsats for at holde vandet væk, fx ved at udlægge sandsække eller

ved at pumpe vandet væk.

Vandforsyningerne laver klimasikring af regn- og spildevandsanlæg og sikrer, at kloaksystemerne kan håndtere dette så godt som muligt. Alligevel kan kloakkerne blive overbelastede ved stormflod og oversvømmelse fra fjorden.

Beredskabet rykker ud, hvis der er fare for menneskeliv, kritisk infrastruktur eller for miljø og natur.

Men dit hus er altså dit ansvar. Og du kan gøre rigtig meget for at komme godt igennem en stormflod.

Sådan kan du forberede dig

1. Er din ejendom i fare for oversvømmelse?

Først og fremmest er der flere digitale værktøjer, der kan gøre dig klogere på, om dit hus er særligt udsat.

På kystplanlægger.dk kan du navigere rundt i dit lokalområde og se, hvor der er risiko for oversvømmelse. Og med værktøjet KAMP, der er udviklet af Danmarks Miljøportal, kan du skrive din nøjagtige adresse ind og se, hvordan risikoen ser ud på din matrikel. Du finder KAMP på klimatilpasning.dk/vaerktoejer/kamp

2. Forbered dig

Hvis dit område er særligt udsat, kan du selv gøre noget for at klimasikre din ejendom. Måske skal du investere i et [højvandslukke](#). Det forhindrer, at kloakvandet kan løbe op igennem afløbet. Og du kan sørge for, at dine [riste og rendestensbrønde](#) er rensat, så de fungerer

optimalt. På den måde hjælper du også din lokale vandforsyning med at håndtere vandet.

Du kan også overveje at investere i en [dykpumpe](#) og en [generator](#), så du kan få vandet væk, hvis det alligevel skulle komme ind. Eller du kan aftale med dine naboer, at I køber udstyret i fællesskab.

Det giver nemlig ofte god mening at klimasikre i fællesskab med andre. Hvis din ejendom er truet af vand, er naboernes det nok også. I grundejerforeningen eller sommerhuslauget kan I lave en fælles løsning - som fx et dige.

Det er allerede mange gode eksempler på, at beboerne i et område har fået kommunens hjælp til fx at etablere et dige og et digelag, men hvor boligejerne betaler regningen selv. Du kan kontakte din kommune, hvis du vil vide mere om mulighederne.

Husk..

Hvis din ejendom i forvejen ligger isoleret, risikerer du at blive afskåret af vandet. Så er det en god idé at have lidt mad og drikke på lager, gerne sammen med en lommelygte - og en opladt Powerbank til mobilen.

Styr på forsikringerne?

Tjek dine forsikringer, så du ved, hvordan du er dækket i tilfælde af oversvømmelse.

3. Hold øje med varsler

Varsler om forhøjet vandstand bliver meldt ud af DMI. Du kan hente DMI's app til din telefon, og her kan du slå notifikationer til, så du får en besked, hvis der er et varsel i dit område.

4. Når stormen rammer

Når der er udsendt varsel om stormflod og forhøjet vandstand, kan du lave en akut klimasikring af din ejendom.

Her skal du overveje forholdene på netop din grund: Er der særlige steder, hvor vandet vil samle sig? Når du har fået overblik over det, kan du grave render, så du

leder vandet væk. Vær opmærksom på, at du ikke leder vandet hen til din nabo.

Du kan også sikre dit hus med sandsække. Du kan købe sække og sand i et byggemarked eller på nettet, og det er en god ide altid at have nogle sandsække liggende klar. Du kan bruge en tom affaldssæk som underlag.

Du skal lægge dine sandsække der, hvor vandet kan trænge ind i dit hus. Det gælder især kælderskakte, lyskasser og døre.

Hvis du kan se, at nogle rum i dit hus er særligt udsatte, kan du flytte møbler og andet til andre rum eller op i højden.

Få mere viden

Dette er bare noget af det, du kan gøre for at forberede dig på den forhøjede vandstand. På internettet kan du finde flere gode råd til at sikre din bolig. Tjek hos **dit forsikringsselskab**, på **klimatilpasning.dk** eller på **bolius.dk**.

Har du spørgsmål om projektet med klimasikring i den vestlige Limfjord og indsnævringen af Thyborøn Kanal, kan du kontakte projektleder Lis Ravn Sørensen, Lemvig Kommune:

lis.ravn.sorensen@lemvig.dk

Partnerskabet samarbejder med Nordjyllands Beredskab og Nord-vestjyllands Brandvæsen om at formidle viden om de udfordringer, der følger af klimaforandringerne, og hvordan vi kan forberede os på dem.

Fotos: Bent Leth, Bo Boysen Larsen, Benny Vejlbj og Mads Bylov Tanderup

Projektet omkring klimasikring af den vestlige Limfjord er en del af Coast to Coast Climate Challenge - et 6-årigt EU-projekt om klimatilpasning i Region Midtjylland. Projektet er en del af LIFE-programmet, der støtter projekter indenfor miljø, natur og klima. Se mere på www.c2ccc.eu.

midt
regionmidtjylland

Coast to Coast Climate Challenge
ledes af Region Midtjylland.